

“El Pakistan és l’ull de l’huracà”

Al vostre llibre, descriuiu l’escenari següent: un incident terrorista devastador sacseja l’Índia. Surt a la llum que hi ha implicats els serveis secrets pakistanesos. Els militars indis contraataquen i tot d’una el món se situa al caire d’una guerra nuclear. Hem de témer una escalada com aquesta després dels atemptats de Bombai?

—Es podria convertir en un malson, en cas que els indis descobrissin proves de la participació del govern pakistanès, bé a través de l’exèrcit, bé a través dels serveis d’intel·ligència. Ara com ara, tots dos bàndols es mostren prudents: l’Índia afirma que els terroristes venien del Pakistan, però no ha dit que haguessin rebut ajuda del govern. El Pakistan, per una altra banda, diu que col·laborarà amb la investigació.

—En la crisi actual, quina importància hi tindrà que el Pakistan i l’Índia siguin potències nuclears?

—He dit moltes vegades que el Pakistan és el país més perillós del món: el terrorisme internacional, la proliferació nuclear, l’amenaça de la guerra nuclear, les drogues, la manca de democràcia i l’islam hi conflueixen d’una manera terriblement combustible. L’Índia i el Pakistan ja han entaulat tres guerres, i tot just fa cinc anys van ser a punt d’iniciar la quarta. Tant de bo s’hi mantingui la calma. Així i tot, el sud d’Àsia és el lloc més probable on la nostra generació pot veure una guerra nuclear.

—Heu qualificat els atacs de Bombai de “fita de la gihad mundial”. Per què?

—La sofisticació en la utilització d’equips múltiples d’assassins molt ben preparats, a més de la tria d’objectius —dels EUA, britànics, israelians— han constituït el distintiu de la gihad mundial a què s’han compromès al-Qaida i els seus aliats, com ara Lashkar-e-Taiba. Em fa l’efecte que això es convertirà en el model de conducta dels terroristes d’arreu del món. Veurem que el mirall en què uns altres

Bruce Riedel, analista veterà de la CIA expert en al-Qaida i conseller del president electe dels EUA, Barack Obama, parla dels probables autors dels atacs a Bombai, del paper del Pakistan com a bressol de la gihad mundial i de les estratègies per a combatre el terror.

Bruce Riedel

intentaran emmirallar-se serà el que acaba de passar a Bombai.

—Què té d’especial Bombai?

—Han estat uns atemptats que han dominat les informacions del món durant 72 hores seguides. Justament allò que pretenien els terroristes: aquest seguiment, una cosa que no havíem vist d’ençà de l’11 de setembre. Bombai és el símbol de la vida econòmica i cultural de l’Índia. Bombai és un objectiu tan valuós com Washington, Londres o Berlín, i ha estat blanc en moltes ocasions. Estrangers, diplomàtics i empresaris financers han estat al punt de mira. En el pervers món d’al-Qaida i de Lashkar-e-Taiba, Europa, els EUA, Israel i l’Índia formen part d’una aliança entre croats, sionistes i hindús.

—Ossama Bin Laden, l’actual pa-

drí del terrorisme mundial, va participar en la fundació de Lashkar-e-Taiba?

—A final dels 80, Bin Laden i el servei d’intel·ligència pakistanès, l’ISI, van estar implicats de manera activa en la guerra contra els soviètics a l’Afganistan. Volien aplicar contra els indis allò que havien après lluitant contra els soviètics. Van crear Lashkar-e-Taiba. Ossama Bin Laden els va donar suport, ajudant-los a recollir fons i proporcionant-los entrenament.

—Avui continua funcionant el servei d’intel·ligència pakistanès, l’ISI, amb els terroristes?

—Aquesta és una qüestió molt poc clara. En sabem que dies abans de l’11 de setembre, hi havia unes relacions molt estretes. Després de l’11 de setembre, el president Musharraf va prometre que trencaria tots aquests vincles. Però alhora, les autoritats índies i afganeses afirmen que els serveis d’intel·ligència pakistanesos continuen donant suport actiu al terrorisme talibà i caixmiri.

—Quina parcel·la cediran els militars a Zardari i el seu govern civil?

—El president Zardari va dir que controlaria l’ISI i que posaria fi a la política de nedar entre dues aigües: és a dir, estar en un bàndol i l’altre en la guerra contra el terrorisme.

—Zardari és capaç de controlar els serveis d’intel·ligència pakistanesos?

—L’exèrcit i els serveis d’intel·ligència pakistanesos mai no han estat sota el control real d’una direcció civil elegida.

Ajudar al desenvolupament de l'Afganistan i del Pakistan pot ser determinant per a resoldre el conflicte a la zona. A la fotografia, un grup de talibans patrullant pels carrers de l'Afganistan.

—Com s'ho han fet les regions tribals de l'oest i el nord del Pakistan per convertir-se en el viver del terrorisme islamista?

—Es tracta d'unes regions que en realitat mai no ha governat ningú: ni els britànics ni els pakistanesos. Com a conseqüència d'axò, avui són zones caòtiques, bàsicament descontrolades, terriblement pobres i amb uns considerables índexs d'analfabetisme. És en estructures tribals primitives d'aquesta mena on prospera al-Qaida. Aiman al-Zawahiri, el número dos d'Al-Qaida, es va casar amb la filla d'un dirigent tribal per consolidar unes bones relacions. Aquesta zona és l'epicentre dels moviments terroristes més perillosos del món.

—Quina capacitat d'acció té actualment al-Qaida?

—Ara mateix, Al-Qaida continua essent el pitjor perill contra la seguretat dels EUA i contra la seguretat dels nostres aliats arreu del món. En els set anys que han passat des de l'11 de setembre, al-Qaida i els seus aliats directes han colpejat pertot, malgrat que els seus efectius no passen d'uns quants centenars; estirant molt, algun miler.

—Quins objectius considereu que atacarà a partir d'ara Al-Qaida?

—Sabem que les companyies aèries tenen una gran prioritat en la seva llista d'objectius. A més, al-Qaida ha decidit que si torna a atacar els EUA, ha de superar l'11 de setembre. Ha millorat de

manera considerable la col·laboració en intel·ligència entre els nostres propis serveis secrets i els dels països amics. Però en qüestions de terrorisme, a nosaltres ens ha d'acompanyar la sort el cent per cent del temps. Als terroristes, només cal que els acompanyi en una o dues ocasions.

—La setmana passada, un grup d'experts publicava un informe per al Congrés en què s'advertia sobre la possibilitat que en els pròxims cinc anys es produís un atemptat biològic o nuclear...

—... I aquí el Pakistan torna a entrar en escena. Aquest país disposa de material fissil i d'armament nuclear. Si al-Qaida volgués robar material nuclear, seria lògic que s'adrecés al Pakistan.

—És cert que el Pakistan és un aliat dels EUA en la guerra contra el terrorisme?

—És un dels aliats més importants que tenim, si bé també és el més complicat. El Pakistan és l'ull de l'huracà. La col·laboració dels pakistanesos és bàsica per a la victòria.

—Com és que els EUA encara no han localitzat Bin Laden?

—El problema, en part, està en el fet que la guerra de l'Iraq va desviar recursos destinats a la recerca de Bin Laden i es van retirar d'aquest camp forces i agents clau. A principi del 2002, probablement quan Bin Laden estava més desprotegit, vam abandonar

la recerca amb tota la nostra capacitat. Set anys després, intentem tornar a la pista, però veiem que no tan sols s'ha refredat, sinó que s'ha congelat.

—En algun moment els EUA han estat a punt de capturar-lo o de matar-lo?

—Hi vam ser molt a prop entre el novembre i el desembre del 2001, època en què semblava que era enclòs a les muntanyes de la frontera afgano-pakistanesa. Aleshores teníem el martell dels Estats Units per una banda i l'enclusa pakistanesa per una altra. Però es va retirar l'enclusa a causa de l'atemptat al parlament indi. I el martell, se'l van endur cap a l'Iraq. Aquests dos esdeveniments van salvar al-Qaida.

—Fa poc, vau proposar un pla Marshall per a l'Afganistan i el Pakistan...

—...Efectivament, perquè ens cal eixugar la misèria en què viuen tants afganesos i pakistanesos. L'únic producte de conreu important que exporta l'Afganistan és l'heroïna. Entre el 2003 i el 2004, els EUA van destinar menys de 1.000 milions de dòlars a la recuperació econòmica de l'Afganistan. En vam treure els resultats previsibles: la situació es va deteriorant i va per mal camí.

—Així doncs, la base per a la seguretat del país és més ajuda al desenvolupament i menys guerra?

—L'ajuda al desenvolupament i la seguretat van estretament lligades. A l'Afganistan, una de les màximes prioritats seria la construcció de carreteres. L'heroïna es pot transportar amb un ase, mentre que el blat demana carreteres. Set anys després d'haver començat la guerra a l'Afganistan, encara no s'ha construït la carretera de circumval·lació, la taula de salvació econòmica de l'Afganistan. Els dirigents de l'OTAN de la zona han dit sovint que on s'acaba la carretera comencen els talibans. No ens podem permetre que el Pakistan es converteixi en un estat fracassat. Seria com tenir una altra Somàlia o un altre Líban. Un estat fracassat al Pakistan seria un estat fracassat amb seixanta bombes nuclears. I això és un malson que no ens podem permetre al segle XXI.

Cordula Meyer

Traducció de Carme Geronès